

پیشینه

تاریخچه شورا

اگرچه تشکیل شوراهای تاریخچه‌ای طولانی دارد ولی اولین انتخابات رسمی شوراهای بر اساس قانون اساسی ۲۰ سال روز هفتم اسفند ۱۳۷۷ بعد از پیروزی انقلاب در چارچوب برنامه توسعه سیاسی و گسترش نهادهای مدنی و مشارکت عمومی برگزار شد و حدود ۱۸۵ هزار نفر اعضای اصلی و علی‌البدل در سراسر کشور توسط مردم برگزیده شدند و بالاخره در روز نهم اردیبهشت ۱۳۷۸ شوراهای شهر و روستا به‌طور رسمی دوره چهار ساله مسئولیت خویش را برای تحقق بخشی از حاکمیت مردم که عملی شدن آن در گرو فعالیت این نهاد است آغاز کردند.

در کشور ما پس از خرداد ۷۶ قانون شوراهای اجرا شد و مجلس ششم در جهت تصویب قانونی که اختیارات شوراهای را از قانون فعلی و وسیع‌تر کند حرکت کرد. اما چندین بار در رفت و برگشت از شورای نگهبان اهدافی که مدنظر مجلس ششم بود تحقق پیدا نکرد.

وقایع شورای شهر اول موجب شد تا حضور مردم در انتخابات شورای شهر دوم کمتر شده و این شورا با ترکیبی کاملاً متفاوت تشکیل شود.

اعضای شورای شهر دوم که کمتر بحث‌های داخل شورا را رسانه‌ای می‌کردند در سکوت ظاهر فضای آرامی را ایجاد کردند که بسیاری معتقدند در این فضای تعامل شورا با شهرداری وقت، شهرداری توانست بسیاری از مصوبات مانند مونوپول را پشت درهای بسته به تصویب برساند. شورای شهر سوم نیز با ترکیبی از سه طیف سیاسی تشکیل شد که ترکیبی متفاوت از دور اول و دوم بود.

اعضای شورای شهر این دوره با وجود تنوع سلیق سیاسی مصوباتی مانند طرح جامع تهران و تغییر سیستم حسابداری شهرداری را به تصویب رساند. اگرچه همواره شوراهای به دنبال افزایش اختیارات خود بودند اما در سال ۸۶ در لایحه قانونی محدودیتی برای شوراهای در نظر گرفته شد.

اما دور سوم از شوراهای که گویای تفاوت آن با سالیان دورها بود تنها از لحاظ فکری نبود، بلکه از لحاظ زمانی نیز متفاوت بود و به جای چهار سال، هفت‌سال طول کشید تا بتوانند همزمان با انتخابات ریاست‌جمهوری برگزار شود. اما دوره چهارم کمی بیشتر از دوره‌های قبل خودنمایی کرد.

نگاه مخالف

سهیل‌جلودار زاده، نماینده مجلس و عضو کمیسیون اجتماعی

همزمانی در غیاب احزاب

در پیچ‌وخم دوازدهمین دوره از انتخابات ریاست‌جمهوری و دوره پنجم انتخابات شورای اسلامی هستیم و زمان برگزاری‌شان در یک روز است که این همزمانی موافقان و مخالفان بسیاری را می‌طلبد.

در این میان سهیل‌جلودار زاده معتقد است: «برگزاری همزمان انتخابات ترمینی است که جامعه ما در غیاب احزاب به آن نیاز دارد و باعث می‌شود جامعه به یک انسجامی دست پیدا کرده و نیروی سیاسی در کشور به‌وجود آید.»

این نماینده مجلس نه تنها این همزمانی را منفی نمی‌داند، بلکه قاطعاً بیشتری را در این مقوله جویا شده می‌گوید: «همزمانی انتخابات را به هیچ عنوان نمی‌توان موضعی منفی تلقی کرد، به همین جهت نمی‌توان گفت انتخابات شوراهای قربانی

در پیچ‌وخم دوازدهمین دوره از انتخابات ریاست‌جمهوری و دوره پنجم انتخابات شورای اسلامی هستیم و زمان برگزاری‌شان در یک روز است که این همزمانی موافقان و مخالفان بسیاری را می‌طلبد.

در این میان سهیل‌جلودار زاده معتقد است: «برگزاری همزمان انتخابات ترمینی است که جامعه ما در غیاب احزاب به آن نیاز دارد و باعث می‌شود جامعه به یک انسجامی دست پیدا کرده و نیروی سیاسی در کشور به‌وجود آید.»

این نماینده مجلس نه تنها این همزمانی را منفی نمی‌داند، بلکه قاطعاً بیشتری را در این مقوله جویا شده می‌گوید: «همزمانی انتخابات را به هیچ عنوان نمی‌توان موضعی منفی تلقی کرد، به همین جهت نمی‌توان گفت انتخابات شوراهای قربانی

در مورد ریاست‌جمهوری هم از ضروریات است که همه مجبورند بیک رئیس‌جمهوری را انتخاب کنند. این انتخابات نیز مانند همزمانی انتخابات خبرگان و مجلس شورای اسلامی است که لطفاً به یکدیگر وارد نمی‌کنند، زیرا خبرگان هم انتخابات سرنوشت‌ساز است. همچنین باید دانست این همزمانی موجب صرفه‌جویی بیشتر در هزینه‌های ملی می‌شود.»

تجربه دیگران

نگاهی به همزمانی انتخابات در فرانسه

ریاست‌جمهوری بر گزار شده از زمان جنگ جهانی دوم با انتخاب نمایندگان از حزب دیگر در مجلس چندین انتخابات همزمان را برگزار کرده است. در فرانسه رئیس‌جمهوری برای مدت هفت‌سال انتخاب می‌شود، حال آن که مدت تصدی نمایندگان مجلس ملی و پارلمان اروپا پنج‌سال، سن ۹ سال و برای شوراهای منطقه‌ای و بخشی ۶ سال است.

این در حالی است که از سال ۲۰۰۲ انتخابات پارلمانی یک ماه پس از انتخابات ریاست‌جمهوری برگزار می‌شود و دقیقاً در یک روز نیست و فاصله زمانی یک‌ماهه دارد، با این وجود معتقدند انتخابات فرانسه همزمانی دارد، هر چند برخی تجربیات اخیر نشان داده است که انتخاب همزمان مجلس نمایندگان و رئیس‌جمهوری مانع از انشقاق دولت نمی‌شود. هفت مورد از سیزده مورد انتخابات

زیادی سیاست‌زده است و به امور سیاسی توجه بیشتری نسبت به مسائل اجتماعی نشان داده می‌شود، به همین جهت در کشور در حال توسعه ما این موضوع امری طبیعی است، ادامه داد: «پدیده‌ای چون انتخابات ریاست‌جمهوری و مجلس که از ماهیت سیاسی بیشتری برخوردار است، پدیده دیگری مانند شوراهای که ذات اجتماعی دارد، تا حدودی تحت‌تاثیر قرار می‌دهد، اما برای احاد جامعه ما پس از برگزاری چندین دوره از انتخابات شوراهای این مسأله، مسأله مهمی است، مخصوصاً در شهرهای بزرگ و مهم با توجه به اقتداری که شوراهای دارند، به ویژه که انتخاب شهردار بر عهده آنهاست و قدرتی که شهردار دارد، این انگیزه را در مردم تقویت می‌کند، ولی در هر صورت سسایه امر سیاسی بر امور اجتماعی موضعی انکارناپذیر است، البته لازم به ذکر است جامعه ما باید به امور اجتماعی و توسعه نهادهای اجتماعی از جمله شورای شهر و روستاها توجه ویژه‌ای داشته باشد و آن را با واقعیت مورد توجه قرار دهد، همچنین بر این دولت باید این سیاست را داشته باشد، هر دولت با توجه به سیاستی که دارد باید در وظایف دستگانه‌ها تجدیدنظر کند، زیرا بخش قابل توجهی از وظایف دولتی مربوط به حوزه شوراهاست و می‌تواند به آن منتقل شود. بسیاری از وظایف که می‌تواند در اختیار شوراهای باشد، اختیار وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های دولتی است.»

منابع دیگر

بیشتر بدانیم

روزنامه «شهروند» برای دستیابی راحت‌تر و سریع‌تر مخاطبان و علاقمندان به مطالعه در رابطه با موضوع همزمانی انتخابات ریاست‌جمهوری و شورای شهر اقدام به تهیه منابع دیگر در رابطه با این موضوع کرده است. به همین جهت اگر به این موضوع علاقه‌مند هستید و مایل هستید مطالب بیشتری در این زمینه بخوانید، می‌توانید به آدرس‌هایی که در زیر آمده‌است، مراجعه کنید.

http://alef.ir/vcdcfk0fkyt0556.2a2y.html?175715

سایت الف

http://aftabnews.ir/fa/news/191937

پایگاه‌خبری تحلیلی افتاب

http://www.eghtesadnews.com

اقتصادنیوز

http://www.eghtesadnews.com

اقتصادنیوز

http://www.eghtesadnews.com/%D8%A8%D8%AE%D8%B4-%D9%81%DB%8C%D8%AF-%D8%B3%DB%8C%D8%A7%D8%B3%DB%8C-70/166019

اقتصادنیوز

آیا انتخابات ریاست‌جمهوری موجب قربانی شدن شورای شهر می‌شود؟

دو انتخاب در یک روز

ما چرا چیست؟

برخورد دارند، باید به آرایه عملکرد چند ساله خود بپردازند، اما آیا همزمانی این دو مهم مجال آرایه کارنامه چهارساله را به شورای شهر می‌دهد؟ برخی از صاحب‌نظران سیاسی و اجتماعی معتقدند این همزمانی موجب شده تا کاندیداهایی که به‌صورت مستقل در انتخابات شورا حضور پیدا کرده‌اند و جزو لیست‌های انتخاباتی قرار ندارند نه تنها به‌درستی شناسخته نمی‌شوند، بلکه نمی‌توانند برنامه‌های خود را به گوش مردم برسانند.

عده‌ای هم بر اساس انتخابی که برای ریاست‌جمهوری دارند، به اعضای شورای شهر رأی می‌دهند و تنها از دو لیست اصلاح‌طلب و اصولگرایی که در نظر دارند، کسی را انتخاب می‌کنند. آیا حضور در لیست و رنگ‌بندی سیاسی گرفتن شوراهای تنها ملاک انتخاب است؟ حال برای ملموس‌تر شدن این موضوع به گفت‌وگو با کارشناسان نشستیم.

نیز در چرخ انتخابات ریاست‌جمهوری به سر برند. اما آیا واقعا این همزمانی موجب قربانی شدن انتخابات شورای شهر می‌شود؟ شوری که اهمیت کمی ندارد و انتخابات شهردار نیز به دست اعضای آن است.

جای خالی مناظره اعضای شوراها
همان‌طور که شاهدیم هر دولتی با نزدیک به پانسان دوره خود، درصدا آرایه برنامه چهار ساله است، از آن‌جا که شوراهای هم از اهمیت ویژه‌ای

عبدالله ناصری، فعال سیاسی اصلاح‌طلب

صرفه‌جویی در هزینه‌ها

صرفه‌جویی در هزینه‌های ملی اشاره کرد. از دیگر مسائلی که می‌توان به آن اشاره کرد این است که این همزمانی موجب می‌شود مردم محلی و بومی که عزم آن دارند که در انتخابات شورا شرکت کنند، در انتخابات ریاست‌جمهوری نیز شرکت می‌کنند و به انتخابات شورونشاط مضاعفی می‌بخشد.

ناصری ضمن یادآوری سیاسی شدن فضای جامعه در این زمینه بیان کرد: «درست است که فضا بیشتر به سمت‌وسوی انتخابات ریاست‌جمهوری سوق پیدا می‌کند، در این دوره که انتخابات ریاست‌جمهوری امر مهمی است و انتخابات ریاست‌جمهوری ویژه‌ای برخوردار است، اما با توجه به تنوع رسانه‌ای، فضای مجازی و حتی رسانه‌های مکتوبی که داریم، این امکان را برای نامزدهای شورا فراهم کرده تا خود و برنامه‌های پیش‌روی‌شان را معرفی کنند. همچنین تجربه‌های گذشته نشان داده است که معمولاً در شهرهای بزرگ نامزدهای شوراهای و رأی‌دهندگان شوراهای بنا بر قشر عمومی و قشرهای جناحی و سیاسی با به این عرصه می‌گذارند، بنابراین با توجه به مولاتی که گفته شد نامزدهای شورا نیز این فرصت را دارند تا به معرفی خود بپردازند.»

در خاتمه ناصری با بیان این که کشور ما تا حد

را داشته‌ایم. به عبارت دیگر، شوراهای می‌توانند تا حد زیادی میزان مشارکت را افزایش دهند که این امر هم برای شوراهای سوده‌مند است و هم تاثیر بسزایی در انتخابات ریاست‌جمهوری دارد.»

ناصری با اشاره به این که برای هر جامعه‌ای انتخابات ریاست‌جمهوری از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و مقلات را تحت‌الشعاع خود قرار می‌دهد، بیان کرد: «ریاست‌جمهوری مهم‌تر از هر انتخابات دیگری است، ولی نباید پنداشت که کاندیداهای شوراهای فرصتی را از دست می‌دهند، زیرا شناخته شدن کاندیداهای شورا بستگی به عملکرد خودشان و لیست قرار می‌گیرد و به‌صورت مستقل خارج از لیست قرار می‌گیرد و به‌صورت مستقل با به عرصه انتخاباتی می‌گذارند، باید این توانایی عنوان مثال اصولگرایان تمام‌اهتمام خود را با پایه آرایه لیست واحدی گذاشتند، ولی در شهرهای بزرگ و حساس نامزدهایی که ادعای اصلاح‌طلبی دارند، منطقی است که خارج از لیست خود را کنار بگذارند و کنار بکشند.»

این فعال سیاسی مزیت‌های همزمانی انتخابات را مزید بر برگزاری جداگانه دانست و بیان کرد: «همچنین باید دانست این همزمانی مزیت‌های زیادی نسبت به برگزاری جداگانه انتخابات دارد، از مهم‌ترین آنها می‌توان به

روزشمار انتخابات است، آن هم نه یکی دو انتخاب در یک روز که بیشترین توجه به سمت‌وسوی انتخابات ریاست‌جمهوری می‌رود، چرا که با همزمانی انتخابات شوراهای ریاست‌جمهوری مواجه‌ایم، یکی مقوله اجتماعی دیگری اتفاق مهم سیاسی کشورمان که هر چهار سال یکبار رخ می‌دهد، اگرچه انتخابات شوراهای هم از اهمیت بسزایی برخوردار است، اما بسیاری از صاحب‌نظران معتقدند انتخابات ریاست‌جمهوری موجب قربانی شدن شوراهای می‌شود. در این میان برخی از صاحب‌نظران و تحلیلگران نظری متفاوت دارند و معتقدند همزمانی انتخابات موجب شور انتخاباتی می‌شود. عبدالله ناصری، فعال سیاسی در این زمینه معتقد است: «با توجه به همزمانی انتخابات شوراهای ریاست‌جمهوری به هیچ عنوان نمی‌توان انتخابات شوراهای را قربانی ریاست‌جمهوری دانست.»

این فعال سیاسی اصلاح‌طلب با اشاره به این که در دومین تجربه این همزمانی هستیم و حتی این همزمانی می‌تواند انگیزه مردم را بیشتر کند و به شور انتخاباتی بیفزاید، در این زمینه ادامه داد: «همچنین با توجه به مشارکت شوراهای بومی و محلی بودن را تا حد زیادی تحت‌الشعاع خود قرار می‌دهد، این امر موجب انگیزه‌های می‌شود تا افرادی که در انتخابات شورا شرکت کرده‌اند، در انتخابات ریاست‌جمهوری نیز شرکت کنند، چرا که ما در سال ۹۲ تجربه چنین اتفاقی

نگاه مخالف

نگاه موافق

عبدالحسین مختاباد، عضو شورای شهر

همزمانی انتخابات اجحاف در حق شورای شهر

اگرچه بسیاری از تحلیلگران همزمانی انتخابات را مفید و سودمند می‌دانند، اما بسیاری از کارشناسان معتقدند این همزمانی موجب قربانی شدن شورای شهر می‌شود. عبدالحسین مختاباد، عضو شورای شهر در این زمینه معتقد است: «همزمانی انتخابات موجب مزبور می‌شود، این امر موجب است و شورای شهر باید توجه داشت که شورای شهر یک نهاد مردمی است و باید با توجه ویژه‌ای برخوردار باشد، زیرا افراد در زمان تصمیم‌گیری نباید تحت‌الشعاع شرایط سیاسی کشور قرار بگیرند، یکی از مقلات مهم آن است که ریاست‌جمهوری از مهم‌ترین اتفاقات کشور است که این همزمانی موجب شده تا حدود زیادی شورای شهر نادیده گرفته شود.»

این عضو کنونی شورای شهر با بیان این که بهتر بود انتخابات مجلس شورای اسلامی و شورای شهر همزمانی داشته، نه ریاست‌جمهوری در این زمینه ادامه داد: «مسأله همزمانی با انتخابات دیگر نیست، بلکه این است که همزمانی انتخابات شوراهای مهم‌ترین رویداد کشور است که موجب ضایع شدن حق

کارشناس بی‌طرف

احمد نقیب‌زاده، تحلیلگر سیاسی

سایه انتخابات ریاست‌جمهوری روی شوراهای

همزمانی انتخابات موجب شده تا موافقان و مخالفان را بطلبد. بسیاری از کارشناسان و صاحب‌نظران سیاسی معتقدند این همزمانی موجب شده تا از اهمیت انتخابات شوراهای کاسته شود و مردم توجهی به آن نداشته باشند، رگه‌هایی که شوراهای قربانی انتخابات ریاست‌جمهوری می‌شود.

احمد نقیب‌زاده، تحلیلگر سیاسی در این زمینه معتقد است: «همزمان بودن دو انتخابات شورای شهر و ریاست‌جمهوری ممکن است شورای شهر را زیر سایه انتخابات ریاست‌جمهوری قرار دهد، ولی به معنای قربانی شدن انتخابات شورای شهر نیست.» این فعال سیاسی با اشاره به جو قبل از انتخابات که جو سیاسی است، در این زمینه ادامه می‌دهد: «البته لازم به ذکر است همزمانی دو انتخابات مهم موجب شده انتخابات ریاست‌جمهوری بر انتخابات شوراهای تاثیر بگذارد و موجب سیاسی شدن شوراهای می‌شود.»

اما نکته حایز اهمیت آن است که بسیاری از نامزدهای شورای شهر و روستا به‌صورت مستقل پایه عرصه انتخابات می‌گذارند که به واسطه این همزمانی

دیگر مورد توجه جامعه قرار نمی‌گیرد. نقیب‌زاده در این زمینه معتقد است: «نکته‌ای که باید به آن توجه داشت، این است که زمان نامزدی به‌طور مستقل به پایان رسیده که این نوع حضور کمتر مورد پسند جامعه قرار می‌گیرد، چرا که از زمان آن گذشته‌ایم. در گذشته مشخص بود که نظر مردم چه بوده است، اما اکنون مردم آمادگی بیشتری برای تحزب و حزب‌گرایی دارند.»

این فعال سیاسی با ابراز تاسف در این زمینه ادامه می‌دهد: «با توجه به این که جامعه به سمت احزاب گرایش دارند افرادی که به‌صورت مستقل پایه عرصه انتخابات می‌گذارند، شانس کمتری برای پیروزی در انتخابات دارند، به همین جهت بهتر است به‌صورت مستقل در انتخابات شورا با سایر انتخابات حضور پیدا نکنند. اکنون مسأله‌ای که حایز اهمیت است و مورد توجه قرار گرفته، مسأله جناحی است به همین جهت ممکن است در یک فضای آرام این موضوع محقق شود و نامزدهای مستقل حضور پیدا کنند و حتی از حضور این افراد استقبال به عمل آید، ولی در شرایط کنونی کشور ما این گونه نیست.»